

PM 2015: RI (Dnr 329-1824/2014)

Rekommendation att publicera datamängder som öppna data

Rekommendation från Kommunförbundet Stockholms län
Svarstid den 1 juni 2015

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på Kommunförbundet Stockholms Läns ”Rekommendation att publicera datamängder som öppna data” (KSL/14/0114-4) hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Karin Wangård anför följande.

Ärendet

Styrelsen i Kommunförbundet Stockholms län (KSL) har beslutat att rekommendera länets kommuner att, inom ett antal utpekade områden, publicera en eller flera datamängder som öppna data. KSL har därför tillställt sina medlemskommuner en rekommendationsskrivelse.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret delar helt KSL:s syn på vikten av öppna data. Kommunstyrelsen antog redan år 2011 en handlingsplan för öppna data och inom stadsledningskontoret bedrivs ett strukturerat arbete inom ramen för ett särskilt förvaltningsobjekt. Kontoret ställer sig bakom skrivelsen och de resonemang och slutsatser som framgår av densamma.

Mina synpunkter

Öppna data är digital information som är tillgänglig för vem som helst att återanvända och distribuera, utan avgifter och begränsande villkor. Att tillgängliggöra information digitalt underlättar för både medborgare och näringsliv att få insyn i kommunens verksamhet vilket främjar demokrati och innovation. Arbetet med öppna data för även med sig positiva effekter för den offentliga förvaltningens interna arbete då det kan ha positiva effekter som verkssamhetsstöd och underlag för analys.

Det är positivt att KSL nu tar ett samlat grepp för att öka tillgången till öppna data i Stockholmsregionen. Stockholms stad ligger i framkant när det gäller öppna data och står för nästan en tredjedel av alla öppna datamängder i Sverige, något vi ska vara stolta över. Jag hoppas att fler kommuner inom länet börjar publicera data och att allt mer data kommer medborgare och andra intressenter till del.

I övrigt hänvisas till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande. Som svar på Kommunförbundet Stockholms Läns ”Rekommendation att publicera datamängder som öppna data” (KSL/14/0114-4) hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 22 april 2015

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Rekommendation att publicera datamängder som öppna data” (KSL/14/0114-4)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (FP) enligt följande.

Stockholm är idag en av världens ledande it-huvudstäder. Stockholms framgångsrika och innovativa it-företag, satsning på e-tjänster och öppen data, utbyggnad av ett öppet fibernät, arbetet med att utveckla Kista Science City med fokus på forskning, innovation och entreprenörskap inom ICT, goda branschsamarbeten, god fibertäckning samt it-mogna medborgare har sammantaget bidragit till att placera Stockholm i denna världsledande position.

Alliansen har under ett antal år målmedvetet satsat stora resurser på att förenkla stadens service till stockholmarna för att vara Sveriges mest tillgängliga stad och arbetat för att skapa ett klimat där it-utvecklingen främjats. Att ge andra tillgång till stadens data är av stor betydelse för att öka medborgares, företagares och besökares tillgång till information och skapar ökade förutsättningar för innovativa it-lösningar. Genom att släppa informationen fri kan alla bidra till ett smartare och mer effektivt Stockholm. Öppen data är också ett viktigt instrument framför allt för medborgarna att på ett enkelt och lätt sätt granska offentlig verksamhet och därmed i förlängningen också utkräva politiskt ansvar. Genom informationsteknik kan offentlighetsprincipen fördjupas på oanade sätt.

Stockholm har tack vare detta idag en särställning när det gäller mängden publicerad öppen data. Enligt en rapport publicerad av konsultbolaget PwC 2014, Öppna data i Sverige, står Stockholms stad för nästan en tredjedel av alla öppna datamängder i Sverige, 206 st. I många andra kommuner har arbetet med att tillgängliggöra data antingen precis påbörjats eller inte startat alls.

Vi delar därför borgarrådets uppfattning att det är positivt att kommunförbundet Stockholms län (KSL) nu tar ett samlat grepp för att öka tillgången på öppna data i Stockholmsregionen. Däremot anser vi att KSL är väl försiktiga och sparsamma i sina rekommendationer. Fler områden än data kring miljö, trafik och förskolor/skolor bör kunna publiceras gemensamt i länets kommuner. I Stockholm finns exempelvis, förutom

ovanstående, öppen data kring kultur- och arkiv, befolkning, stadens verksamheter och nöjdhetsundersökningar.

Remissammanställning

Ärendet

Styrelsen i Kommunförbundet Stockholms län (KSL) har beslutat att rekommendera länets kommuner att, inom ett antal utpekade områden, publicera en eller flera datamängder som öppna data.

KSL har därför tillställt sina medlemskommuner en rekommendationsskrivelse, med önskemål att få in beslutsdokument från respektive kommun senast den 1 juni 2015.

I rekommendationsskrivelsen från KSL beskrivs öppna data som digital information som är tillgänglig för vem som helst att återanvända och distribuera, utan avgifter och begränsande villkor. I Sverige finns sedan år 2010 en lag om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen, PSI-lagen, som bygger på ett EU-direktiv. Lagen ska underlätta för enskilda individer att använda handlingar som tillhandahålls av offentliga organisationer. PSI-lagen tillåter kommuner och landsting att ta ut avgifter för handlingar som återanvänds, men flera studier visar att det finns en stor nytta i att i stället tillhandahålla dessa som öppna data.

Öppna data skapar förutsättningar för fler att få insyn i den offentliga förvaltningen. Genom att förenkla för medborgare och företag att ta del av och vidareanvända information från den offentliga förvaltningen förbättras möjligheterna till insyn, förståelse och delaktighet. Arbetet med öppna data för även med sig positiva effekter för den offentliga förvaltningens interna arbete, och kan driva kvalitetsarbete. Öppna data kan fungera som en katalysator för ordning och reda i de interna informationsresurserna, samt bidrar till att tillgängliggöra data som kan tjäna som verksamhetsstöd, och för analys av den egna verksamheten. I skrivelsen framhålls vidare att öppna data kan användas för innovation och att skapa nya tjänster.

Stockholms stad har publicerat öppna data sedan år 2011 och har, enligt KSL:s skrivelse, en särställning när det gäller mängden publicerad öppen data. Enligt en rapport publicerad av konsultbolaget PwC 2014, Öppna data i Sverige, står Stockholms stad för nästan en tredjedel av alla öppna datamängder i Sverige, 206 st. Stockholms stad har även arrangerat flera tävlingar för att stimulera användningen av öppna data.

I skrivelsen konstateras vidare att arbetet med öppna data i länets övriga kommuner ännu är i sin linda. Enligt sajten PSI-datakollen, som är en tjänst som drivs av Vinnova och E-delegationen, och som granskar offentliga organisationers uppfyllnad av de nationella rekommendationerna kring publicering av PSI-data, så hade endast sju kommuner i länet i oktober 2014, en sida för PSI-data på sin webbplats. Antalet publicerade datamängder är oftast relativt få hos de kommuner som har publicerat öppna data.

I skrivelsen konstateras att öppna data som tillgängliggörs på ett likvärdigt sätt i hela regionen möjliggör en större nytta för så väl kommunerna som för enskilda vidareutnyttjare. Regional samverkan kring gemensam publicering av datamängder

skapar förutsättningar för en regional informationsmarknad. En rekommendation om gemensamma datamängder skulle kunna öka mängden publicerad öppna data i länet. Med utgångspunkt i den genomförda kartläggningen rekommenderar KSL i sin skrivelse att länets kommuner publicerar en eller flera datamängder, som öppna data, inom nedanstående områden:

1. Miljödata: luftkvalitetsmätningar, bullerdata och radon
2. Parkering: belägenhet, servicetider och specialparkeringsplatser
3. Skolor, förskolor, fritidshem: belägenhet och kontaktinformation

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar helt KSL:s syn på vikten av öppna data. Genom att tillgängliggöra information förenklar vi möjligheterna till insyn och delaktighet, två viktiga komponenter i en demokratiskt hållbar stad. Stadsledningskontoret delar också KSL:s uppfattning om den stora potential öppna data besitter för innovation och att skapa nya tjänster.

Som framgår av KSL:s skrivelse ligger staden långt framme vad gäller öppna data. Kommunstyrelsen antog 2011 en handlingsplan för öppna data och inom stadsledningskontoret bedrivs ett strukturerat arbete inom ramen för ett särskilt förvaltningsobjekt. För närvarande inriktas arbetet särskilt mot att förenkla och standardisera processerna för att publicera öppna data. Ett led i detta arbete är att staden som första kommun i landet går över till den nya standarden för metadata, DCAT-AP.

En mycket viktig aspekt som lyfts i KSL:s skrivelse är behovet av gemensamma öppna data som tillgängliggörs på ett likvärdigt sätt i hela regionen. KSL har satt igång ett arbete som syftar till att stödja erfarenhetsutbyte kring publiceringen av de gemensamma datamängderna, och stödja de kommuner i länet som önskar fördjupad samverkan kring publiceringen av öppna data. Staden medverkar genom stadsledningskontoret i det nätverk som KSL etablerar. För närvarande undersöker också staden förutsättningarna för att övriga intresserade kommuner i länet ska beredas tillträde till stadens portal för öppna data. Redan i dagsläget ligger öppna data från Lidingö kommun länkade i stadens portal.

Sammanfattningsvis ställer sig stadsledningskontoret helt bakom KSL:s skrivelse och de resonemang och slutsatser som framgår av densamma. Vad gäller de datakällor som länets kommuner enligt skrivelsen rekommenderas tillgängliggöra som öppna data, kan stadsledningskontoret konstatera att staden publicerat data inom samtliga de områden som ingår i rekommendationen.